

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики,

спорту та туризму

05 липня 2016 року

Веде засідання Голова Комітету ПАЛАТНИЙ А.Л.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги, шановні присутні! Перепрошую за запізнення. Список запрошених на засідання нашого комітету: народний депутат України Крулько Іван Іванович, от, є, це дуже добре.

Перший заступник міністра освіти і науки України – Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Я.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви тут? Перший раз у нас, да, до речі?

Уповноважений Президента з прав дитини – Кулеба Микола Миколайович.

Ярема Олександр Йосипович – заступник міністра молоді та спорту України.

Гецадзе Гія Гізойович – заступник міністра юстиції України. Ви тут? Дуже добре.

Устименко Сергій Олександрович – заступник міністра соціальної політики України з питань європейської інтеграції. Він є, але він вийшов, тільки що я його зустрів, да.

Павленко Віктор Олексійович – заступник голови Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства науки і освіти України.

Ремень Олена Миколаївна – начальник відділу забезпечення діяльності Уповноваженого Президента України з прав дитини.

Філіпішина Оксана Анатолівна – представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з питань дотримання прав дитини, недискримінаційної та гендерної рівності. Я язык зламаю когда-нибудь, Оксана Анатолівна. *(Сміх)* Оце молодіжній комітет. "Да, не парьтесь", - говорят.

Колбаса Руслан Сергійович – директор департаменту захисту прав дітей та усиновлення Міністерства соціальної політики України.

Гордєєва Ірина Анатолівна. Ви тут? Заступник начальника управління профілактики соціального сирітства Міністерства соціальної політики України.

Мацвейко Наталія Петрівна – заступник начальника управління, начальник відділу нормативно-правового забезпечення державної реєстрації актів цивільного стану Міністерства юстиції України.

Бойко Світлана Миколаївна – начальник відділу фізичної культури. Спорту та молодіжної політики департаменту видатків бюджету соціальної сфери Міністерства фінансів.

Куценко Анна Станіславівна – директор Київського молодіжного центру.

Ганущак Надія Володимирівна – координатор роботи регіональних відділень Асоціації міст України.

Перепелиця Марина Анатоліївна – начальник відділу засобів масової інформації Департаменту видатків бюджету гуманітарної сфери Міністерства фінансів.

От так от, да? Марина Анатоліївна, пробачте все, уволім секретариат. Ну що робити, написали. То Молоканов да, писав? *(Сміх)* Все.

Шановні колеги, ну на цій такій ноті розпочнемо засідання нашого комітету.

Колеги, пропонується, я думаю, що ми розглянемо перший законопроект, це друге читання, нашого колеги народного депутата Крулька

Івана Івановича. Немає зауважень, колеги? А то йому потрібно їхати, це у нас другим він стоїть. Це стосовно молодіжних центрів.

Пропонується розглянути проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих положень молодіжної політики та утворення молодіжних центрів (номер законопроекту 1248). Це друге читання. Шановні колеги, комітет є головним з цього питання.

На засідання нашого комітету виноситься порівняльна таблиця з урахуванням пропозицій, які надійшли від народних депутатів України.

Пропонується розглянути кожну відхилену поправку. Немає зауважень? Немає.

Слово надається першому заступнику голови комітету Величковичу Миколі Романовичу. Будь ласка.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Ми робочою групою пропрацювали законопроект спільно з представниками Міністерства молоді та спорту, Міністерства фінансів, Міністерства соціальної політики, зацікавлених також осіб, експертів, надійшло 36 поправок, частину з них враховано, частину відхилено, але більшість спірних питань було пропрацьовано, але є два принципових, які нам треба на комітеті розглянути, і, тому що не було однозначної позиції на робочій групі тому пропонується саме на комітет два принципових питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правки, які відхилені.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Тут два підходи є, тут навіть швидше такі два принципові підходи, які треба просто зараз на комітеті прийняти рішення, тому що вони є запропоновані в порівняльній таблиці. Але саме на них хотів би звернути увагу, тому що вони є кардинально різними.

У статті першій законопроекту про сприяння соціального становлення та розвитку молоді пропонується таке наступне визначення: молодіжні центри – неприбуткові установи, що утворюються з метою вирішення питань соціального становлення та розвитку молоді. Які є передумови для цього? Що молодіжні центри у державній і комунальній власності мають утримуватися за рахунок коштів відповідно державного або місцевого бюджету, передбачених для виконання програм і заходів з реалізації державної молодіжної політики. Тут є певні застереження, зокрема, зі сторони Міністерства фінансів, що це суперечить певному курсу держави про оптимізацію системи державного управління.

І крім того, молодіжні центри, це застереження, яке висловлює Міністерство фінансів може дублювати повноваження відповідних структур органів виконавчої влади. Тут ж позиція... є позиція Міністерства молоді і спорту хотів би, щоб вони також озвучили свою позицію, зараз скажемо...

І друга позиція, на якій ну... Міністерства фінансів має таку позицію, підтримку цієї позиції, але комітет буде визначатися сам. Молодіжні центри суб'єкти господарської діяльності, що утворюються з метою його вирішення питань соціального становлення та розвитку молоді, фінансуються за власний кошт і при цьому, що молодіжні центри можуть отримати бюджетні кошти за надання різноманітних соціальних послуг: навчання, сприяння працевлаштування, організації дозвілля.

Я хотів, щоб ми почули позицію, я хотів би, щоб була позиція Міністерства молоді і спорту озвучена.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександра Йосиповича, так.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Це перша, а потім вже буде по другому варіанту, вже по другому принциповому питанню буде окремо.

ЯРЕМА О.Й. Нашу позицію...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мікрофон, включите, будь ласка.

ЯРЕМА О.Й. Доброго дня! Ми нашу позицію висловлювали в листі, який надсилали на комітет, тобто ми вбачаємо, що молодіжний центр є неприбутковою установою, який покликаний займатися реалізацією, вирішенням комплексно-правових соціально-економічних організаційно-методичних заходів у сфері державної молодіжної політики і може засновуватись на державній, комунальній або приватній власності. Позиція міністерства.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Тобто ви підтримуєте першу... тобто першу позицію?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте Міністерство фінансів... Будь ласка.

_____. Да.

Доброго дня! По позиції Мінмолодьспорту, ну, виходить, що з ознак бюджетної установи, яка наведена в Бюджетному кодексі, установа, яка є неприбутковою і фінансується з відповідного бюджету, це бюджетна установа. З урахуванням цього і норм цього закону, це, відповідно, буде створення нової бюджетної мережі, відповідно, за орієнтовними нашими розрахунками, це буде понад 6 мільярдів додаткових бюджетних коштів. Крім того, буде зростати чисельність бюджетних... працівників бюджетних установ, що буде суперечити меморандуму про економічно-фінансову політику, яким передбачено скорочення чисельності працівників бюджетної сфери на 3 відсотки.

Також хотілось би наголосити, що плани пріоритетних дій уряду на 2016 рік з метою забезпечення надання ефективних та якісних послуг передбачено перехід до фінансування, надання послуг, а не утримання бюджетних установ.

Тому було б доцільніше, дійсно, і, вірніше, як показує практика, створення конкурентного середовища, а не утримання заходів сприяє підвищенню їх якості. Тому якщо вони будуть, дійсно, працювати на самофінансуванні, самоокупності і здійснювати, тобто держава може здійснювати, або місцевий рівень, закупівлю відповідних послуг на умовах тендеру і на прохорій системі, то напевніше, це не були б значні такі витрати і мережа би функціонувала.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Іван Іванович Крулько.

КРУЛЬКО І.І. Дякую.

Шановні колеги, ну, я хотів би тут звернути увагу на ключовий момент. По-перше, коли ми ініціювали з рядом співавторів цей законопроект, ми закладали головну ідею, що створення молодіжних центрів, воно не є обов'язковим. І тому твердження, яке я чую від Мінфіну постійно про те, що, це, значить, буде вимагати там шість чи скільки там... були різні цифри, це я вже третя цифра, яку я чую, тепер уже шість мільярдів гривень буде потрібно.

Воно абсолютно не відповідає дійсності реальному стану речей. Саме тому в законі написано, що можуть утворюватися такі молодіжні центри, а не утворюються як обов'язкова умова і створюється відповідна мережа.

Наше головне завдання і головне завдання цього закону, щоб ті центри, які вже де-не-де утворені і, які будуть утворюватися в майбутньому, щоб

вони відповідали певному знаку якості. Цей знак якості затверджений Радою Європи. І, щоб в типовому положенні, яке буде затверджено Кабінетом Міністрів був витриманий цей знак якості і відповідно тоді ця установа може називатися молодіжним центром. Ось в чому головна ідея.

І другий момент. Ну, якщо ми говоримо про те, що ці молодіжні центри це, як пропонується тут в другому варіанті, суб'єкти господарської діяльності, тоді вони будуть на загальних умовах оподаткування, ми їх ніколи не зможемо, вибачте, створити. Безумовно, що це мають бути неприбуткові організації, які створюються для того, щоб надавати відповідні соціальні послуги молоді, щоб мотивувати молодь до роботи.

Тому я би пропонував той варіант, який в нас є в таблиці і, який запропонував ряд авторів, які є членами комітету, я так розумію, комітетські, це 5 поправка, правильно, я розумію, 5 поправка. Ми готові погодитися на цю 5 поправка про те, що це неприбуткові установи, які створюються з метою вирішення питань соціального встановлення та розвитку молоді. А вже в типовому положенні про молодіжні центри, яке буде затверджено Кабміном, треба буде уточнити, що це не є ніяка не мережа, яка в обов'язковому порядку утворюється, яка б, там, покладає якісь додаткові витрати на державний бюджет. Цього... абсолютно ви це можете як Кабінет Міністрів уточнити в такому положенні, а в законі саме цей варіант, який врахований, до речі. от попередньо врахований, я повністю підтримую тут попередню позицію комітету робочої групи стосовно 5 поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Іванович.

Далі. Будь ласка.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Нам треба просто вирішити, тому що це позиція зараз комітетом визначити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Першу поправку.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Перша. І...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пере поправку, я думаю.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Так. Перший варіант є позиція по... запропонувати перший варіант.

І ще є по статті 6.1. є питання створення молодіжних центрів, є питання як створюється. Варіант перший – це в законопроекті вписати всі особливості щодо утворення функціонування напрямків діяльності фінансування ліквідації молодіжних центрів. І є другий варіант – це утворення, це саме тільки визначається нетиповим положенням, який затверджується урядом, Кабінетом Міністрів, що дозволить більш оперативно корегувати ці питання в разі необхідності і відповідно спростить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Міністерство молоді і спорту з цього приводу.

ЯРЕМА О.Й. Мені здається, що тут оптимальніше регулювати типовим положенням і відповідно передбачити можливість більш широко і в консультаціях з громадськістю виходити на той оптимальний формат, щоб потім у випадку, якщо треба буде вносити оперативні зміни, не виходити знову на зміну законодавства, просто міняти типове положення.

Варіант другий підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Міністерство фінансів.

_____ . Міністерство фінансів не заперечує проти того, щоб це регулювалося не законом, а положенням, де виписати всі особливості і якщо дійсно тоді неприбуткові, то врегулювати питання фінансування в якійсь частині, щоб не регулювати ці питання законом відповідно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Іван Іванович Крулько.

КРУЛЬКО І.І. Шановні колеги, я так розумію, що на робочій групі обговорювався перший варіант, де написано, що органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування можуть утворювати молодіжні центри, а також молодіжні центри можуть утворюватися громадськими організаціями в порядку установ Кабміну.

Я так розумію, що ця була погоджена норма чи ні? Якщо можна, тут трошки дати роз'яснення.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Так, було розглянуто пропозиції про те, що місцевими органами самоврядування була пропозиція, щоб суб'єкти приватного права були. Звичайно виникало ряд дискусій, зокрема, це і стосовно оподаткування, і стосовно якихось інших аспектів функціонування, тому, і консультуючись і з юристами, і якраз які, до речі, допомагали розробляти цей законопроект, було вирішено, щоб органи місцевого самоврядування, а також громадські організації як один з варіантів.

КРУЛЬКО І.І. Але ж першому варіанту... Бо тут другий варіант, він заплутаний. Зразу виникне запитання, от дивіться, перше питання, яке виникне, якщо мова йде про Закон "Про соціальні послуги", в чиєму віданні чи хто буде координувати діяльність молодіжних центрів? Чи це буде

здійснювати Міністерство молоді і спорту, чи це буде здійснювати Міністерство соціальної політики? Ось перше питання, яке виникне.

Далі, другий момент. Я хочу звернутись до першого варіанту. На 23-й сторінці, зверху абзац, де чітко написано, що молодіжні центри утворюються... здійснюють... (*Шум у залі*) 23-я сторінка. От дивіться, якраз те, про що ми говорили, з чим абсолютно згодні, і Мінфін це підтримує: "Молодіжні центри утворюються, здійснюють свою діяльність та ліквідовуються відповідно до типового Положення про молодіжні центри, що стверджено Кабміном". То... Ця норма ж зберігається.

_____ . Важлива відмінність от першого і другого варіанту те, що в першому варіанті, який зараз виписаний, можуть утворюватися, ліквідовуватися громадськими організаціями, а також органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Варіант другий передбачає ширше: представництво, наприклад, там написано, що це може бути і на основі державної, комунальної і приватної власності. (*Шум у залі*)

КРУЛЬКО І.І. Правильно? Державна – це виконавча влада, комунальна – це органи місцевого самоврядування і громадські організації. І якраз ми виходили з того, що саме громадські організації повинні бути, можуть бути ініціаторами створення молодіжних центрів. Бо у що це перетвориться, якщо підприємці чи підприємства почнуть такі молодіжні центри утворювати?

Тобто є в нас органи місцевого самоврядування, можуть утворювати, і є в нас громадські організації, які можуть створити такі молодіжні центри. Головне, що ці центри, які будуть утворені чи громадськими організаціями чи органами місцевого самоврядування, відповідали певному знаку якості і щоб вони могли брати участь потім у міжнародних програмах, які, до речі, дуже успішно використовує, зокрема, Угорщина, де створений величезний

молодіжний центр, у Грузії це успішно діє. Тобто цей досвід, який уже діє у світі, нам треба також забирати в Україну і таким чином мати можливість для додаткового фінансування молодіжних центрів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто є пропозиція, я розумію збоку профільних міністерств прийняти варіант два, автори законопроекту пропонують прийняти іншу. Тобто треба нам буде визначатися з цими питаннями.

Будь ласка.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Я думаю, що перше, що питання не більше... ми і на робочій групі у нас була дискусія про суб'єктів приватного права фактично йшлося не більше дискусія і пан Ярема може підтвердити, що у нас було найбільше якраз саме по цьому питанню. Ну про комунальні – це зрозуміло, державні – це зрозуміло, йшлося про суб'єктів приватного права. І вже потім здійшлися про те, що, можливо, молодіжні організації, тому що саме громадські організації, тому що якщо є приватний... якщо бізнес почне створювати молодіжні центри це є, може створювати певні, скажімо, проблемні такі питання.

(?) ЯРЕМА О.Й. *(Не чути)*. ... що от, власне в цій дискусії звучало про те що, якщо є соціально-відповідальний бізнес, який хоче створити молодіжний центр ми просто надаємо можливості виключаючи його. Тобто йому треба проміжним варіантом йти в бізнес, підприємство, наприклад, забудовник, який хоче виділити якусь частину офісних приміщень під створення молодіжного центру треба буде створити громадську організацію, щоб потім, яка створить молодіжний центр. Ну, тобто мені здається це таке ускладнення. Але, ну...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ви розумієте в чому проблема і ми, щоб ми не створили корупційну таку... ну, не корупційну складову, але ж це багато цих критеріїв буде враховуватися цих залів, які сьогодні є комерційними. Так і ми ж робимо все для того, щоб цей законопроект пройшов в залі Верховної Ради. І я впевнений, що будуть такі запитання, ви розумієте, що ми комерційні об'єкти будемо вносити, як... розумієте, так.

Да, Молоканов.

МОЛОКАНОВ Ю.А. Перше, ми тут передбачили в іншому пункті, ми міністерству дали функцію атестувати ті заклади. І, якщо заклад не атестований, тобто, то він втрачає право займатися соціальними послугами. Ми якраз дискутували про механізм позбавлення цих прав. Тобто, і друге, ми можемо будь-який варіант. Але нам треба, щоб ми всі ці особливості винесли в положення, тому що там от ці пункти функції, де ми пишемо там 89 пунктів, по кожному пункту це будуть потім, по-перше, зауваження юристів, по-друге, потім треба буде кожне розмінювати. Тобто, щоб всі напрямки діяльності, щоб вони були в положенні, а як вже буде, ну, це ви вирішуйте як визначати центри, як краще. Ну, пункти треба точно, як каже Олександр Йосипович, щоб напрями діяльності всі йшли в положенні, всі особливості. А уже, хто засновує, ну, це ви вирішуйте як краще.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давай, давай, давай...

КРУЛЬКО І.І. Ми зараз знайдемо компроміс, він уже знаходиться Подивіться... Давайте конкретно пройдемося по першому варіанту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

КРУЛЬКО І.І. Який на 20 сторінці. Значить, в першому варіанті написано: "Органи виконавчої влади, те, що додалося, та органи місцевого самоврядування можуть утворювати в порядку, встановленому Кабміном, – тобто це відповідно буде типове положення, - молодіжні центри, а також реорганізовувати, ліквідувати зазначені центри". Немає тут питань ні в кого по цьому пункту?. Ну, Юрій Анатолійович?

МОЛОКАНОВ Ю.А. Немає.

КРУЛЬКО І.І. Немає. В мене теж немає.

Другий пункт. "Молодіжні центри також можуть утворюватися, реорганізовуватися, ліквідуватися громадськими організаціями в порядку встановленому Кабміном". Немає тут ніяких заперечень? Немає. І я не бачу.

Третє. "Молодіжний центр є юридичною особою, яка має відповідний баланс, там, і так далі, у Казначейській службі". Теж нормально.

_____. Ну, це краще в положення записати, розумієте?

КРУЛЬКО І.І. Добре. Добре. Тоді, дивіться, тоді я пропоную, а от, що я пропоную взяти з другого варіанту і сюди додати оцей пункт, пункт два: "Формою державного контролю є державна атестація молодіжного центру, яка проводиться в порядку встановленому Кабміном". От давайте ми це туди запишемо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. В перший. В перший.

КРУЛЬКО І.І. В перший варіант. Да. Тобто перші 2 абзаци беремо першого варіанту, потім даємо з другого варіанту оцю атестацію молодіжного центру і визначаємо те, що молодіжні центри утворюються,

здійснюють діяльність і ліквідовуються відповідно до типового положення.
От. І оці будуть у нас 4 пункти це фактично буде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я четвертий пропустив, який?

КРУЛЬКО І.І. А 4 пункт про те, що молодіжні центри здійснюють свою діяльність та ліквідовуються відповідно до типового положення про молодіжні центри, що затверджується Кабміном, а все решта нехай буде в типовому положенні. Я на такий варіант готовий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підтримується?

_____. Да. Немає заперечень. Да.

КРУЛЬКО І.І. Да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає заперечень. Тобто ми робимо такий варіант.
Так.

_____. Єдине уточнення, що атестацію краще покласти не на Кабінет Міністрів, а на центральний орган виконавчої влади.

_____. Там записано так, ми записали функції міністерства, коли ми виписували функції міністерства в четвертому пункті, ми записали, що проводити державну атестацію...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Державну атестацію повинно міністерство проводити молоді і спорту.

_____ . Ми додали цей пункт.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну профільне міністерство.

_____ . А Кабмін визначає порядок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну Кабмін це общая форма.

_____ . А атестацію проводить Мінмолодьспорту.

КРУЛЬКО І.І. Артур Леонідович, можна от, це дуже важливо.

Дякую, що, і дякую вам, що ви це підтримали, це дуже важливо також зазначити, що формою є атестація, яка проводиться в порядку установлено Кабміном, але далі треба сюди додати ще абзац, що атестацію здійснює орган виконавчої влади, на яке покладені функції у сфері молоді та спорту, тобто щоб там було чітко відображено, що це відповідне міністерство.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та можна було просто "міністерство", почему так сложно это делаем?

КРУЛЬКО І.І. Ну є спеціальна форма, яка традиційно в закон відображається, тобто орган влади чи центральний орган виконавчої влади у сфері молоді та спорту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ми тоді голосуємо за перший варіант.

_____ . Ми вже записали в повноваженням міністерства в 4-й, по-моєму, статті, що функції міністерства організує атестацію молодіжних центрів, ми туди...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Молодіжні центри утворюються і здійснюють свою діяльність та ліквідуються відповідно до такого положення про молодіжні центри та затверджені Кабінетом Міністрів України.

_____. Добре, ми тоді відпрацюємо цю, ми напишемо....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте відпрацюємо і перший варіант ми приймаємо з такими поправками, ті, що ми казали, з другим абзацом другого варіанту і 4 статтею.

_____. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре? Це я під стенограму просто кажу, щоб ми потім не поплутались. Добре.

Всі інші спірні питання немає, да? Узгодили, так? Тобто ми поправки не будемо зараз голосувати окремо, я думаю. Немає.

Шановні колеги, тоді пропонується, якщо немає зауважень, ми вироботали ту форму, яку я тільки що озвучив під стенограму, так, ми її доопрацюємо, внесемо ще орган виконавчої влади сюди, не Кабмін, а орган виконавчої влади, тобто атестація.

_____. Це на шостій сторінці є вже, на шостій сторінці це є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

Воно в функції міністерства зазначено. І ми тоді голосуємо за цей законопроект в такому виді вже в цілому, добре?

_____ . Вона є на сторінці шостій є, що організовує проведення державної атестації молодіжних центрів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, я просто це під стенограму озвучив, щоб ми потім... не було там щось у нас другого. Добре? Добре.

Шановні колеги, тоді пропонується, якщо немає зауважень у колег і ми все ж таки доробили цей законопроект, нам тільки залишилося його внести в зал Верховної Ради, поставити прохідну частину, дуже важливий законопроект, було багато сперечань по першому читанню, але ж ми зробили це, доопрацювали. Я думаю, що цей важливий законопроект, який потрібен, ми його все ж таки внесемо в зал Верховної Ради і проголосуємо, знайдемо голоси і проголосуємо всіма фракціями.

Тоді прошу у ході обговорення з тими поправками, які ми внесли, перше, рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду законопроекту, реєстраційний номер 1248 у другому читанні прийняти його в цілому.

І друге, співдоповідачем від комітету визначити першого заступника голови комітету Величковича Миколу Романовича.

Прошу голосувати. Хто "за"? Проти, утримався? Одноголосно.

Дякую вам всім і дякую вам, Іван Іванович.

Шановні колеги, пропонується розглянути проект Закону про внесення змін до Закону України "Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування" щодо наставництва над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування (реєстраційний номер 4784), поданий Президентом України.

Наш комітет є головними з цього питання. Я хочу слово надати уповноваженому Президента України з прав дитини Кулебі Миколі Миколайовичу. Будь ласка.

КУЛЕБА М.М. колеги, хочу представити законопроект, який поданий Президентом України і зазначити, що також що до даного питання... або до вирішення даного питання долучилася дружина Президента України. І я вважаю, що це питання потребує, оскільки воно значуще, потребує сьогодні уваги не тільки з боку Верховної Ради, Президента і всього суспільства. Так сталося, що з радянських часів в Україні функціонує розгалужена система інтернатних закладів, де десятки тисяч дітей-сиріт виходять з цієї системи не підготовлені до самостійного проживання.

Законом України і нормативними актами покладено відповідальність за певні органи, а в тому числі і на службу з прав дітей, а особливо на центри соціальних служб стосовно підготовки таких дітей до самостійного життя. Але сьогодні склалась та ситуація, що два роки тому було звільнено 12 тисяч фахівців соціальної роботи і до цих пір продовжується звільнення працівників центрів соціальних служб і служб у справах дітей. І реально виконувати цю роботу в державі немає кому. Знову ж таки, в цих закладах, яких сьогодні є більше 700 виконують свою діяльність волонтерські організації, благодійні, громадські і це відбувається вже десятки років. Навіть враховуючи те, що більше 600 закладів це освітянські заклади інтернатні, вже давно діє наказ про те, що за рішенням директора цього закладу, там сім'я може взяти таку дитину на вихідні навіть дні. Але ми вважаємо, що цю діяльністю потрібно впорядкувати сьогодні і перш за все дати можливість навчити працівників або наставників, яким чином здійснювати цю діяльність, закріпити це договорами і приймати такі рішення вже усвідомлено. А з боку держави пересвідчитись, що дійсно ті люди, які хочуть бути наставниками для дітей і допомагати таким дітям вони мають розуміння, як це робити. Ця програма вже діє більше шести років по Україні, більша половина регіонів України вже мають наставників це є декілька громадських організацій, ну, є основна громадська організація "Одна Надія", і вже багато організацій по регіонах підключились до цієї

діяльності. Більше тисячі наставників було навчено і зараз вісімсот, на цей час вісімсот дітей перебувають у програмі наставництва.

Я хочу коротко повідомити, що це буде за діяльність або напрямок діяльності, це визначення та розвитку здібностей дитини, профорієнтація, формування дитини практичних навичок спрямованих на адаптацію до самостійного життя, вирішення побутових питань, далі отримання освітніх, соціальних, медичних, адміністративних і так далі послуг, формування навичок здорового життя і так далі.

Не хочу багато забирати вашого часу, я не думаю, що у когось виникають сумніви стосовно необхідності взагалі проведення такої діяльності, але з особистого досвіду ставлю на голосування скажу – для дитини це принципово важливо, ому що ми втрачаємо тисячі дітей від того, що вони виходять з інтернатних закладів і залишаються сам-на-сам в дорослому житті, да.

Тому ми працювали над цим законопроектом достатньо довго і обговорювали це і з Міністерством соціальної політики, і з Міністерством фінансів, я думаю, що вони дадуть якісь свої зауваження і, можливо, пропозиції. Але я дуже вас прошу, Артур Леонідович, все ж таки так, як є законопроект, в цьому вигляді внести на перше читання і до другого читання прибрати оці всі зауваження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Микола Миколайович.

Хто з профільних міністерств хотів би висказатись з цього приводу?
Соціальне. Колбаса, будь ласка, Руслан Сергійович.

КОЛБАСА Р.С. Дякую, Артур Леонідович.

Шановні народні депутати, Міністерство соціальної політики підтримує зазначений законопроект.

Ми б хотіли би звернути увагу на декілька пунктів, надати пропозиції.

Частину третю статті 17 пропонуємо викласти в такій редакції, що центри соціальної служби сім'ї, дітей та молоді надають соціальні послуги дітям-сиротам, дітям позбавленим батьківського піклування, особам їх числа і далі по тексту, що ми якби замінюємо, тут було раніше – "надають юридичну, психологічну, соціальну допомогу" замінюємо просто "соціальними послугами".

До частини шостої статті 17 законопроекту пропонуємо виключити. Це стосується пункту покладання на центр соціальної служби сім'ї, дітей та молоді функцію забезпечення захисту прав свобод і законних інтересів дітей, що суперечить чинному законодавству, тобто це функції покладаються на службу у справах дітей.

І ми частину двадцяту статті 17 прим.1 пропонуємо викласти у такій редакції – "положення про наставництво, порядок його організації та провадження затверджується Кабінетом Міністрів України".

І щодо частини шістнадцятої статті 17 прим.1 стосовно права наставника запрошувати дитину у свою сім'ю: у святкові і неробочі дні, у дні канікул, наголошуємо на необхідність передбачити, що діти можуть виїжджати у супроводі наставника відповідно до рішення адміністрації закладу за погодженням зі службою у справах дітей, якщо це не шкодить фізичному і психологічному здоров'ю дитини. В цілому ми приймали участь в даних, скажімо, робочих групах тому повністю підтримуємо, оскільки даний законопроект є дуже необхідним. Дякуємо.

_____. Артур Леонідович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, ...

_____ Дякую, Руслан Сергійович.

Чи є щось тут таке, щоб не могло бути розглянуте на першому читанні?

КОЛБАСА Р.С. Немає. Вважаємо, що законопроект може прийняти Верховною Радою за основу і доопрацьований...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Сергійович, тобто ті поправки, які ви сьогодні запропонували вони можуть бути доработані...

КОЛБАСА Р.С. ... ми вже і проговорювали їх тому тут не бачимо... ми можемо приймати і далі вже відпрацьовуємо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Приймається.

Від комітету хочу слово надати голові підкомітету Споришу Івану Дмитровичу. Будь ласка.

СПОРИШ І.Д. Дійсно даний законопроект є непоганим і гарно підготовленим. І тому, як Микола Миколайович вже сказав я думаю ми його підтримаємо в цьому, тому що дійсно це вид діяльності, як наставництво, воно повинне і необхідне, тому що дійсно, якщо діти виходять вже, як кажуть, у своє життя вони повинні бути, мати якогось наставника, а ми знаємо прекрасно, що після інтернатів, куди ті діти йдуть і десь близько 60 відсотків, мабуть, йдуть у тюрму. Це ми знаємо прекрасно, але, на жаль, ми повинні це все міняти і повинно... і наставник повинен дійсно хоч чуть-чуть давати цю дорогу вжиття. Тому я думаю, що те, що сказано від Міністерства соціальної політики ми повинні взяти, врахувати до другого читання і все-таки те, що було сказано: і Миколою Миколайовичем, і Міністерством соціальної політики і ми повинні дійсно підтримати даний законопроект у

першому читанні. А вже всі поправки, які будуть внесені до другого читання ми будемо їх міняти, так що приймається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Дмитровичу.

Величкович, будь ласка.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Я хотів би до статті 17, там є питання, там де є наставництво якраз йде визначення і з ким працюється. Все-таки в цих інтернатах є не тільки діти-сироти і позбавлені батьківського піклування, можливо, тут... ми розмовляли з Миколою Миколайович, можливо, тут вартує додати ще питання усіх дітей, які в інтернатах, можливо, тут якраз тут розширити, відповідним чином просто сформулювати, щоби діти, що опиняються навіть при батьках, ну при неблагополучних сім'ях, які дітей віддають в інтернати, але ..... що за згодою батьків. Але я думаю, що розширити, можливо, розширити цей інститут цього наставництва тих дітей, які перебувають в інтернаті за згодою батьків. Як така пропозиція?

..... Дякую дуже, Микола Романович. Насправді, ця ваша ініціатива знаходить відгук в інших країнах, тому що там наставництво більше спрямовано саме на таких дітей. Тому, я думаю, що якщо Мінсоцполітики не заперечує, ми допрацюємо це до другого читання, щоб саме дати можливість бути... працювати наставником разом із дітьми, і не тільки з дітьми, а і з кризовими сім'ями, діти яких виховуються в інтернатних закладах. *(Шум у залі)*

93 відсотків сьогодні. Зі ста тисяч 93 тисячі дітей – це діти із складних сімей. Да.

КУЛЕБА М.М. Да, повністю підтримуємо. Тому що там уже трошки менше семи тисяч у нас дітей-сиріт залишилось, але величезна кількість

дітей в СЖО. І якраз це дасть можливість чітко розуміти, які там діти у складних життєвих обставинах у яких батьків. Може, там деяких дітей уже треба давно було встановити їх статус, і ці батьки не готові, і ті наставники, можуть бути тією основою, єдиними, хто буде опікуватися даними дітьми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Микола Миколайович.

Ну, я не можу не надати слово Філіпішиній Оксані Анатоліївні. Будь ласка.

ФІЛІПШИНА О.А. Дякую, Артуре Леонідовичу.

Ну, ми висловили письмову позицію з приводу цього законопроекту, я її вручила перед засіданням. Звичайно, що ми підтримуємо цей законопроект, тому що питання наставництва, практично, своє застосування має ще з 90-х років минулого сторіччя в Україні.

Воно не формалізовано було. Можна філософські – да? – відноситися до того, наскільки потрібно регламентувати до такого ступеня і положеннями і таке інше, але тим не менше, не завадить. Принаймні, чітко врегульовані норми є перешкодою для зайвих зловживань.

Дякую, що так вступили в дискусію, бо в мене вже було побоювання, що Міністерство соціальної політики не підтримує, але, слава Богу, там зауваження виключно до другого читання, все зрозуміло. Але я хотіла ще на додаток також, Микола Миколайович згадав про іноземний досвід, він більш ширший. Там крім наставництва над дітьми, які виховуються в інституціях навіть застосовується наставництво до дітей, які в сімейних формах виховання, в фостерних сім'ях, те, що ми називаємо прийомними родинами. Тому це абсолютно цивілізована форма підготовки дитини до самостійного життя або додаткової підтримки дітей.

Крім того, центри соціальних служб для сім'ї, дітей, молоді, які сьогодні в своєму положенні мають функцію по роботі з дітьми старших

класів, які виховуються в інтернатах щодо підготовки їх до самостійного життя з цією функцією не справляються не тому, що вони не хочуть, це фізично неможливо, це мертва абсолютна норма, їх немає, 5 осіб на 5 інтернатів в області це є нереально.

Тому, звичайно, це можуть зробити абсолютно конкретні люди, які є сім'ями, які забирають, можуть забирати дітей на вихідні в свої родини з тим, щоб дитина бачила нормальну модель, нормальної сім'ї. І навіть, і я повністю підтримую цю ідею стосовно діточок, які сімейні діти з заявами батьків в інтернатних закладів. Як правило, це діти, які перебувають де-факто в складних життєвих обставинах, де бачу, де в родині вже неблагополуччя на межі, ще немає підстав відібрання, але, тим не менше, дитинка не бачить повноцінну таку, нормальну модель родини і таке інше. Тому от наставництво, звичайно, могло б допомогти дитині, ну, вирішити багато питань пов'язаних із входженням її у доросле самостійне життя. Тому, звичайно, ми підтримуємо цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Оксана Анатоліївна. Я думаю, що тут зайві якісь інші виступи. Я думаю, що ми вже розуміємо, що в першому читанні ми цей законопроект повинні підтримати, а уже до другого читання ті зауваження з Міністерства соціальної політики, ті, що ми почули від членів комітету, я думаю, що ми доопрацюємо і зробимо такий нормальний законопроект, який пройде в залі Верховної Ради.

Шановні колеги, прошу визначатися. Пропонується, перше, рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду проекту закону номер 4784 в першому читанні прийняти його за основу.

І друге. Співдповідачем від комітету визначити голову підкомітету з питань молодіжної політики, сім'ї та дитинства Спориша Івана Дмитровича. Прошу голосувати.

Хто – "за"? "Проти"? "Утримався"? Одноголосно. Дякую.

КУЛЕБА М.М. Дуже вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Микола Миколайович. Заходьте завжди до нас.

_____. Не тільки, коли вносите законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо розгляду до третього пункту порядку денного, пропонується розглянути проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо поновлення права на освіту (номер законопроекту 4173), поданий народними депутатами України Королевською, Солодом.

Шановні колеги, наші депутати є головними з цього питання, народні депутати наші колеги, на жаль, в третій раз не прийшли на засідання нашого комітету, ми переносили. Пропонується зняти його з розгляду. Немає зауважень?

Пропонується законопроект номер 4173 зняти з розгляду нашого комітету. Прошу проголосувати.

Хто – "за"? Проти? Утримався? Одноголосно. Дякую.

Він, можливо, і хороший, але ми з вами прийняли таке правило – якщо наш комітет є головним і немає авторів законопроекту, ми переносимо два рази і третій раз ми знімаємо його з розгляду. Автор чи співавтор законопроекту повинен приходити і захищати чи докладувати свій законопроект на засіданні комітету. Дякую.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пропонується розглянути питання щодо внесення членами комітету проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо покращення захисту права дитини на належне утримання.

Шановні колеги, за підсумками комітетських слухань, що відбулися 20 квітня цього року на тему: "Аліментні зобов'язання на утримання дитини: проблеми і шляхи вирішення" була створена робоча група, яка опрацювала проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо покращення захисту права дитини на належне утримання, що вноситься зараз на розгляд ваш нашого комітету.

Слово надається першому заступнику голови комітету Величковичу Миколі Романовичу. Будь ласка.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Робоча група, яка працювала над цим законопроектом і за підсумками комітетських слухань, які, сказав Артур Леонідович, відбулися 20 квітня, допрацювала законопроект. У підготовці брали участь не лише члени комітету, не лише представники державних міністерств та структур, а також і адвокатська спільнота і вноситься сьогодні на розгляд комітету.

Необхідністю розробки вказаного законопроекту була нерегульованість у чинному законодавстві низки питань, пов'язаних зі стягненням аліментів на дитину і неоднозначністю судової практики щодо застосування положень чинного законодавства, що призводить до обмеження прав осіб на користь яких стягуються аліменти. Зокрема, платники аліментів, що свідомо ухиляються від утримання дітей, мають можливість використовувати процесуальні можливості щодо затягування судового процесу, що призводить до порушення прав дітей на отримання аліментів. До речі, сьогодні в Україні порядку 53 тисяч дітей не отримують аліменти, тому законопроектом, насамперед, пропонується спростити механізм прийняття судового рішення щодо стягнення аліментів шляхом спрощення судового захисту прав одержувача аліментів і перенесення тягара доказування на платника аліментів, вирахування прихованих доходів платника аліментів при визначенні розміру аліментів та інше.

Основні положення закону: пропонується внести зміни до Сімейного кодексу України, Цивільного... Цивільного процесуального кодексу України, в Закон України про судовий збір і передбачивши законодавчі підстави для відступу судом від засади рівності часток подружжя в спільному майні у разі ухилення одним з них від виконання своїх обов'язків з утримання дітей, визначення правового режиму аліментів як власності дитини, усунення підстав, які використовуються платником аліментів для затягування розгляду справ про стягнення аліментів, врахування витрат платника аліментів, щодо яких останнім не доведено джерело походження коштів для їх фінансування при визначенні розміру аліментів, збільшення мінімального розміру аліментів, які підлягають стягненню з платника аліментів, визначення тим з батьків або інших законних представників дитини, з яким проживає дитина, способу стягнення аліментів. Стягнення аліментів у наказному впровадженні за вимогою у стягувача аліментів у розмірі: на одну дитину – одної чверті, на двох дітей – однієї третини, на трьох і більше дітей – половини заробітку або доходу платника аліментів. Але не більше 10 прожиткових мінімумів на дитину відповідного віку у разі визначення розміру аліментів як частки від заробітку або доходу матері, батька дитини або у розмірі 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, якщо заявлено вимогу про індексацію аліментів, присудженій у твердій грошовій сумі,

А також далі це... підстави є для відповідальності за прострочення сплати додаткових витрат на дитину, використання альтернативної підсудності у справах про стягнення додаткових витрат, індексації аліментів, звільнення позивача від сплати судового збору у справах про стягнення додаткових витрат, пені, неустойки за прострочення сплати аліментів, індексацію аліментів та зміну способу їх стягнення.

Ось такі зміни ми... такий законопроект з такими змінами, з такими положеннями ми виносимо на розгляд, і звертаємося з проханням до комітету

підтримати законопроект і доручити членам комітету внести його на розгляд Верховної Ради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Микола Романович.

Слово надається Уповноваженому Президента України з прав людини Кулебі Миколі Миколайовичу. Будь ласка.

КУЛЕБА М.М. Дуже дякую, Артуре Леонідовичу.

Працювали більше року разом з адвокатами над цим законопроектом, і скажу вам чесно, ми взяли самий суттєвий і самий необхідний сьогодні для того, щоб було внесено до Верховної Ради і прийнято, тому що цю ситуацію залишати так, як вона є, неможливо. Я, буквально, вчора їду в центрі Мінська – великі висять біг-борди "Ти заплатив аліменти?"

У нас, якщо поррахувати, на жаль, виконавча служба не може навіть поррахувати сьогодні, бо нема такої статистики, не збираються ці статистичні дані, яка сума сьогодні є заборгованості. Але за моїми підрахунками, це не менше мільярду гривень.

Тобто ми як держава настільки... Ну, я навіть не хочу ображати нікого, ненормальні, ми платимо за інтернатну систему більше шести мільярдів гривень на рік, в той же час батьки, які несуть відповідальність за своїх дітей, це більшість з цих батьків платять десь не більше 300 гривень на місяць. Як прожити за ці гроші? Це нереально прожити! Але мають по п'ять і побільше вже сімей дітей від інших жінок і уникають взагалі повної... Ну, це є безвідповідально сьогодні.

Тому ми не говоримо сьогодні з цим законопроектом стосовно кримінальної відповідальності, ми будемо далі про це говорити, але принаймні, щоб чи жінка, чи чоловік, яка проживає з дитиною мала право вчасно отримувати ці аліменти, на які утримувати власну дитину. Це право

дитини, ми сьогодні не говоримо про захист прав жінки чи чоловіка, ми говоримо про захист прав самої дитини. Тому це тільки початок, ми починаємо саме з цього законопроекту, прошу підтримати і внести, а далі ми будемо потрошку змінювати систему законодавства стосовно цього і, можливо, в подальшому і вводити більш сувору відповідальність неплатників аліментів, тому що від цього залежить доля дитини. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Микола Миколайович. Тоді приймаємо рішення.

Пропонується доручити членам комітету внести проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо покращення захисту права дитини на належне утримання на розгляд Верховної Ради України. Прошу голосувати.

Хто – "за"? Проти? Утримався? Дякую.

Пропонується розглянути проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері державної реєстрації актів цивільного стану щодо проведення їх у відповідність з європейськими стандартами (номер законопроекту 4605) внесений Кабінетом Міністрів України. Ви хочете уйти, да, Микола Миколайович? Я бачу, що ви так... Біжіть.

КУЛЕБА М.М. Я зараз просто хочу вам повідомити, прес-конференція, бо сьогодні діти-сироти їдуть в велопробіг, який буде тривати більше місяця, я не пам'ятаю, скільки країн там...

_____. 14.

КУЛЕБА М.М. 14 країн світу.

_____. *(Не чути)*

КУЛЕБА М.М. Да, на сайті буде сьогодні, да, з Європейської площі стартують, я просто стартую разом з ними от. І... Да. Але я потім повернуся. Да. І будуть не тільки в Україні по містах проїжджати, але в інших країнах говорити про необхідність того, щоб дитина-сирота мала сім'ю, щоб вона жила в сім'ї. Тому такий суттєвий...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Миколайович, дякуємо вам за наше спілкування. Давайте, удачі вам. Я тоді пропоную закрити засідання комітету і підемо на велопробіг. Дякуємо ще раз.

Переходимо до наступного порядку денного, пункт у нас останній, якщо я не помиляюсь. Да.

Пропонується розглянути проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері державної реєстрації актів цивільного стану щодо приведення їх у відповідальність з європейськими стандартами (номер законопроекту 4605) внесений Кабінетом Міністрів України.

Хочу нагадати, наш комітет не є головним з цього питання, тому слово надається заступнику міністра юстиції Гецадзе Гії Гізойовичу. Я все вірно сказав?

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. Так-так, дякую вам, дякую вам.

Спасибо вам большое, я постараюсь не отнимать много времени нашим народным депутатам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ничего-ничего, мы слушаем.

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. Самые главные принципы, по которым мы хотим поменять наши законы, есть чтобы мы хотим максимально упразднить ограничения для наших граждан в направлении гражданских актов, потому что

первые шаги, которые мы сделали в направлении регистрации бизнеса и нерухомості, а сейчас мы хотим, пока мы будем передавать наши функции местным самоуправлениям, всем нотариусам, хотим упразднить вот эти старые процедуры, которые, по нашему мнению, просто мешали и ограничивали наши граждане и ничего дополнительного не создавали.

Первое. Полная экстерриториальность по всем гражданским актам, значит они могут, например, кто-то потерял свидетельство о рождении в Харькове, может получить в Киеве, потому что базы уже позволяют, это будет дополнительный...

Второе. Чтобы мы упразднили этот месячный срок, когда пара должна подумать, обдумать еще раз в последний раз и так дальше, потому что мы думаем, что вот этот месяц, месячный срок ничего не дает нашим гражданам. В принципе большинство наших граждан стараются находить какие-то дополнительные аргументы почему у них есть, оправдательная причина, и которая, по нашему мнению, иногда создает коррупционные риски. Там кто-то купит справку, что беременная, кто-то придумает что-то, а мы думаем, что если наши граждане решили создать семью – они вменяемые люди, они совершеннолетние, они избирают нашего Президента, мы им должны дать права зарегистрировать брак, когда они захотят. Поэтому вот эти искусственные ограничения, которые мы создаем, мы думаем, хотя мы и знакомы с другой позицией тоже. Ну, мы не думаем, что эти опекающие как будто нормы со стороны государства, что ты еще пока не знаешь, потому что я тебе даю месяц. Не дают нашим гражданам ничего, там они все равно ищут какие-то процедуры, по которым все равно достигают этой цели.

Третье, и очень важное, мы думаем, что мы должны снять это обязательство, когда мать-одиночка обязана придумывать имя и фамилию отца, чтобы записать в свидетельство о рождении. С одной стороны это неправильно, потому что формально, а с другой стороны, когда растут потом, например, несовершеннолетние дите и мама хочет вывести за

границу не может придуманный отец дать доверенность на это право. Поэтому мы думаем, что мы должны оставить так, как есть, если нет биологического отца рядом, если нет зарегистрированного брака, мы не должны заставлять мамам придумывать имена и фамилии. А что касается отца, если появится биологический отец и будет защищать свои права, пожалуйста, есть отдельная процедура на это.

И что касается расторжения брака? Мы думаем, что мы должны здесь тоже упростить процедуру, потому что когда нет спора, когда нет имущественного спора, когда нет спора у кого останутся несовершеннолетние дети, зачем эти дела должны идти в суд. Они просто могут расторгаться на уровне...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Это больше да, да это больше комитет правовой политики та правосудья. Здесь есть уже юридические такие нюансы, которые мы как бы..., как наш комитет немножко в другом направлении в этой ситуации более эмоционально, да может реагировать на все эти процессы. Но все ж таки здесь больше... мы уже сейчас начинаем в дебри юриспруденции вникать... Спасибо вам большое.

Я хотів би надати слово від комітету голові підкомітету Споришу Івану Дмитровичу. Будь ласка.

СПОРИШ І.Д. Дійсно, ми сьогодні почули, і давайте згадаємо, що даний законопроект був направлений попереднім Кабінетом Міністрів. Зараз новий Кабінетом Міністрів підхвотив, і мені знову по-новому, а ми повинні згадати, що ми даний законопроект, який був раніше внесений – 3272 – він був відправлений на доопрацювання.

Ну... *(Шум у залі)* Те, що мета законопроекту, дійсно, як уже було сказано, це спрощення податку державної реєстрації актів цивільного стану і максимального наближений послуг у цій сфері до людини. Це, дійсно,

європейський рівень, який, як уже було сказано, повинен був нам вноситися... нами внесений.

Ну, я скажу, щоб не повторяться, тому що багато що спільного, що щойно ми чули, але ми на комітеті заперечуємо проти пропозиції не проводити запис про батька дитини документах про народження за відсутності заяви матері та батька або рішення суду.

Ви знаєте, коли виростає дитина, і коли ми бачимо, що немає по-батькові, це досить... це якесь клеймо, це, я думаю, це буде небезпечно. І тому дуже хотілось би, щоби це своєрідним тавром для цієї дитини, не в дитинстві, а в зрілі роки буде якоесь так воно, що він без батька. Це, я вважаю, що тут ми повинні тут доопрацювати, але доопрацювати повинен тут Комітет правової політики і правосуддя.

Тому я думаю, ми не є головними. Ми сьогодні повинні, дійсно, законопроект прийняти у першому читанні, деякі доопрацювання щоб доопрацювали, і направити до Комітету правової політики та правосуддя, нехай вони, дійсно, вже юридично зауваженням своїм несуть. Так що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Романова Анна Анатоліївна, будь ласка.

РОМАНОВА А.А. Я буду виступати по-руськи, можливо, чтобы было... Да! Пока что слабо! Ви все розумієте! Добре!

В принципі, тут в законі є позитивні багато тенденцій, но, зокрема, дякуємо за те, що прописали, що можна тепер заяви про реєстрацію шлюбу подавати і в електронному форматі. Тобто, звичайно, це спрощує життя людей. Дякуємо за те, що залишили те, що заява про реєстрацію шлюбу подається жінкою та чоловіком. Це теж важливо. Ось.

Далі. Щодо того, щоб розривати шлюб і не давати місяць. Я минулого разу, коли вже подавався такий законопроект, я виступала проти. Чому? Ось

вчора був День незалежності Сполучених Штатів, я думаю, що ви, скоріш за все, там бували і дивилися як там приймаються закони. Там один законопроект, він може обговорюватися, прийматися десь півроку навіть більше, до законопроектів ставляться, ви знаєте, з такою поважністю і вивчають все. Тобто там при Конгресі, при бібліотеці Конгресу є управління як у нас ГНЕУ, але його висновки там ще базуються на статистичних даних. Ви сказали, що у нас немає, ну, скоріш за все, дуже мало людей, які потім після того місяця забирають заяви. А чи можете ви назвати конкретну цифру скільки людей спочатку понесли, наприклад, заяви про розлучення, а потім забрали? Скоріше за все, ні, тому що до цього виступав ваш, ну, до цього людина з міністерства юстиції, я не пам'ятаю, хто сидів і сказав, що такої статистики не ведеться, на жаль.

Я з особистих прикладів своїх друзів, знайомих, навіть у мене багато таких прикладів серед мого кола, тобто такої статистики не проводиться. Але я знаю конкретно людей і їх багато десь у відсотковому співвідношенні процентів... відсотків 10 точно, які забирають ці заяви.

Друге. Україна, ось я тільки що для того, щоб не бути голослівною, подивилися, яке місце Україна зайняла за кількістю розлучень. Ми в 2015 році вийшли на перше місце серед розлучень у Європі. Тобто Україна займає перше місце серед розлучень у Європі. Мені важко апелювати до цифр, на жаль, вони не ведуться. Я розумію, що з точки зору лібералізму треба все спрощувати. Але я за лібералізм в економіці, в податковій, в фіскальній системі, але ніяк не за лібералізм в сімейній політиці, в політиці, що стосується дітей, що стосується сім'ї. Тут ми маємо стояти на традиціях і робити все можливе для того, щоб приймати такі закони, які будуть розвивати сім'ю, подивитися причини тих розлучень, в тому числі серед причин розлучень це моральна не готовність, це те, що у нас в країні відсутня взагалі інституція сімейних психологів, взагалі відсутня традиція ходити до сімейних психологів, це невміння долати конфлікти. ось конфлікт відбувся

між парою, є емоційне якесь напруження – вони зразу замість того, щоби обговорити ситуацію, підійти до спеціаліста, яких, в принципі, навіть немає такої розгалуженої мережі в Україні сімейних психологів, все подали, а зараз ще й електронне, можна електронною формою подати. Тобто посварилися, по електронці зайшли на РАКС, написали заяву в електронній формі – все, наступного дня розвели, наступного дня. Ось ви подумайте, якщо ви там десь посварилися з коханою, з коханим, іноді там тиждень не розмовляєте, а вас вже наступного дня розлучили. Ні, я розумію, що кожного разу там же платиш гроші за те, що якщо знову захочеш одружитися, я розумію, що РАКС заробить, тобто вони розлучаються, знову одружуються...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анна Анатоліївна, Міністерство юстиції поповнює бюджет країни. Правильно?

РОМАНОВА А.А. Да. Але все-таки ми тоді вийдемо, мені здається, з прийняттям цієї норми на перше місце в світі, не лише у Європі, за кількістю....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, ми уже вийшли по-моєму на перше місце.

РОМАНОВА А.А. Ми в Європі ми вийшли, а зараз ще у світі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

РОМАНОВА А.А. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, хто хоче з цього питання? Будь ласка, Микола Романович.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Звичайно, що в нас комітет такий, що ми як турбуємося саме про цінності сімейні і це дуже для нас болюче питання, особливо там, де стосується дітей, де особливо, дивишся ті норми, які пропонуються, що дитина в 14 років всі можуть поміняти собі по батькові. От батьки розійшлися, між собою посварилися і все з одного... батьків, все, батька фактично анулюють, він не присутній таким чином, все-таки він, якщо він є батьком, навіть якщо вони розійшлися там чи він без вісті пропав, ну, зараз АТО – він без вісті пропав, все. Так що, дитина... мама вирішила, просто раз і поміняла по батькові цей і батько вже не присутній до... в житті цієї дитини і таким чином якби позбавляється права. Тобто ми говоримо про право дитини, але ми не говоримо про право батьків, тому що це також це є та норма, яку ми просто таким чином викреслюємо. Ви знаєте, я погоджуюся з Анною Анатолівною про те, що лібералізація може бути в різному, ну, тільки не те, що стосується, знаєте, формування дітей і батьківства, тому що таким чином. мені видається, це дуже суттєво, ми б'ємо по інституту сім'ї. І дуже важливо, щоб дитина мала розуміння, що в неї є її батьки, в неї є тяглість роду і відповідно... А, таким чином, просто ми створюємо умови, що можна собі, якщо хоче поміняти, там, по атькові, раз, так, так. Для мене це, наприклад, ну...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Будь ласка. Будь ласка.

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. Спасибо вам большое. Конечно, я очень, ну, мы понимаем очень хорошо, Анна Анатольевна, ваши аргументы, конечно. Просто мы не думаем, что, если мы будем упразднить этот месячный срок что-то поменяется. Почему? Тогда мы в законе должны написать, какие оправдательные причины и сделать список, потому что, вот, импровизация этими причинами дает шанс и разными коррупционными способами

сократить этот срок. И поэтому мы хотим защититься от этого. Мы думаем, что этот месяц не поможет, хотя, конечно, ваша позиция понятна.

Что касается...

РОМАНОВА А.А. Дивіться, треба якесь ґрунтовне дослідження. Наприклад, чи були випадки, що ось пара подає на розлучення, їм дається місяць. І чи були конкретні випадки корупції, коли один з подружжя каже, а, що ні, я хочу типу, там, через тиждень. Йому, там... Ну, я не знаю, які тоді випадки?

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. Да, да. Мы говорим об регистрации брака.

_____ . Расторжение брака.

РОМАНОВА А.А. У вас багато хороших норм в цьому законі. Але через наявність ось тих норм стосовно, коли вже розірвання шлюбу та місячний строк скасування і щодо по батькові, я дуже багато в залі стикалася з депутатами, які просто потім навіть якби ми проголосували, не пропустили б це. Вони не дають хорошим нормам пройти, розумієте? Тут багато хороших норм. Але ви такі дуже контраверсійні засунули, що ставить весь закон під законопроект його прийняття під сумнів.

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. А что касается, можна...

_____ . ... скажу одну річ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

_____ . Знаєте, зараз є норма в Сімейному кодексу про те, що якщо є дитина до року, не можна розвести, якщо вводимо цю норму вона одразу... посварилися, побили горшки...

РОМАНОВА А.А. А якщо вагітна?

_____ . Але в даному випадку є норма в Сімейному кодексу, що протягом року з дня народження не можна розводити. Зараз цим законом, як ми виходимо, що ми... будь ласка, це нівелюється, виходить так.

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. Ну, это же мы думаем, что это воля наших граждан, если они объявляют свою волю, мы не можем опекающими нормами это защищать. Они не будут вместе жить все равно.

А что касается...

_____ . Есть проблема, то есть у вас есть информация, что это большая проблема, да?

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. Нет, большая проблема эти нормы работают у нас с 1968 года советские нормы как будто они защищали семью, а у нас развод все равно 50 процентов. Что это значит? Это нормы формальные, они просто создают...

РОМАНОВА А.А. А вы передали мне цифры, сколько...

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. Да-да, мы сделали для вас статистику, можем мы предоставить, конечно.

_____ . Есть-есть. 54 процента.

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. Мы написали эту статистику специально, пожалуйста.

_____. 54.

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. Минуточку, так что касается вашего вопроса, мы просто хотим упразднить вовремя рождения ребенка, чтобы мама не придумывала имя отца. А что касается, когда в свидетельстве о рождении указан отец в смысле, там брак зарегистрирован и ребенок родился, там, конечно, другая процедура никто не может это поменять. Мы просто хотим упразднить вот этот момент – момент рождения без регистрации брака, когда мамы вынуждены давать в принципе ложные, ложную информацию, и никто это не проверит.

_____. Статтю 149 викласти в редакції: "Що може поміняти собі по батькові, якщо батько помер", для мене це дико.

_____. Можна поміняти по батькові, если батько помер.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Так, але це просто... Я чому кажу, це деякі норми, це деякі норми.

Шановні колеги...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Філіпішина.

ФІЛІПШІНА О.А. Давайте я, ну, трошечки, можливо, і примирю, можливо, Мін'юст, десь виступлю адвокатом Мін'юсту, але не... я – не ваш адвокат. І я так думаю, що є шанс у цього законопроекту, якщо ви приберете всі норми, які стосуються дітей з цього законопроекту і тоді він буде мати

право на життя. Тому що ви трошечки дійсно залізли в ту сферу, підґрунтя для якої ви не підготували. Давайте адвокацію спочатку з тим, щоби зрозуміли: звідки. Було таке рішення "Гарнага проти України" 2013 року, рішення Європейського суду – ЄСПЧ, з прав людини, яке, власне кажучи, зобов'язало Україну, в тому числі привести норми національного законодавства у відповідність, тому що є певні... певні протиріччя. Сімейний кодекс України визначає чітко зміну імені... імені там немає, перепрошую, прізвища, по батькові, по імені – немає там. А Цивільний кодекс визначає ім'я людини, як складову трьох: власного імені, по батькові і прізвища. І, ну, власне кажучи, "Гарнага проти України" і стосувалося питання, коли мати... коли дівчина подала до суду позов в Україні, Біла Церква, стосовно того, щоб змінити по батькові у зв'язку із тим, що в неї є вітчим і у матері у другому шлюбі є спільна з вітчимом дитина, вона хоче носити і прізвище, і по батькові свого вітчима, бо це для неї став рідною людиною. І ЄСПЧ прийняв рішення, що якщо по Цивільному кодексу України людина має право на зміну імені і Цивільний кодекс визначив ім'я як три складових – власне ім'я, по батькові і прізвище, значить, має бути однакові підходи по зміні. Але на цьому моя адвокація вас закінчується. Це роз'яснення законодавства, яке ви не змогли дати..

Але тепер стосовно прав дітей, по-перше, я не можу зрозуміти, чому ви йдете шляхом звуження права при розлученні людей. Сьогодні є стаття в Сімейному кодексі стосовно розірвання шлюбу, 109-а, за рішенням суду за спільною заявою подружжя, яке має дітей.

Ви пропонуєте вилучити норму, відповідно до якої люди мають право, сьогодні по нормі, мають право, подаючи заяву про розірвання шлюбу і маючи дитину, подати до суду договір про вирішення питання піклування над дитиною, утримання дитини і таке інше. Чому це право ви пропонуєте звужити і взагалі прибрати цю норму, є незрозуміло. *(Шум у залі)*

Ну, знову ж таки, не зовсім правильно, якщо ви говорите про міжнародні стандарти і приведення до міжнародних стандартів, ви також не навели практику міжнародну з приводу цих ситуації, в тому числі, зміни імені, прізвища, по-батькові дитини і таке інше. Ми цим питанням цікавилися. Ми знайшли всього дві країни, де я зараз би... в листопаді місяці цей законопроект вперше подавався, і тоді ми також досліджували це питання і телефонували в Мін'юст і таке інше. Тобто Польща, яка не так далеко від нас, має такі самі норми, як сьогодні в Україні, які ви пропонуєте змінити, весь ... пострадянські – да! – країни, які сьогодні є самостійними і західного спрямування, мають такі норми, які сьогодні є в українському законодавстві. І ніхто прочерки в свідоцтвах про народження дітей не ставить.

Ви також замовчуєте, що ви пропонуєте, у частині другій статті 135, бо чіткої відповіді вашими пропонованими змінами немає, всі точаться навколо того, якщо мама одинока народила дитину, але частина друга статті 135-ї – якщо батьки невідомі. Ви пропонуєте по Україні, які знайдені і підкинуті діти і сьогодні за рішенням органу опіки і піклування реєструється народження дитини, щоб у нас ходили по країні діти, в принципі, з прочерками у свідоцтві про народження стосовно обох батьків. Правильно ми розуміємо позицію Міністерства юстиції?

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. Для вас имеет значение, что будет написано?..

ФІЛПШІНА О.А. Для дитини це має значення.

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. Какое значение, извините, пожалуйста?

ФІЛППШИНА О.А. Дитина... Свідоцтво про народження дитини подається сьогодні при реалізації багатьох прав, в тому числі і права на освіту, де свідоцтво про народження потрапляє в освітній заклад і таке інше.

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. В детский сад оно первое подается.

ФІЛППШИНА О.А. В детский сад, в школу, безусловно.

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. А где вы видите проблему, потому, что прочерк там?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги.

ФІЛППШИНА О.А. Я вижу проблему, в том числе...

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. Персональная информация, она защищена, ни один ребенок другой, этот свидетельство о рождении не должен....

ФІЛППШИНА О.А. Я не в цьому бачу проблему. Я бачу проблему, в тому числі, в мотивації Міністерством юстиції, що... Я вам скажу першу мотивацію Міністерства юстиції щодо прочерків, що, в тому числі, незручно мамам, які вигадали ім'я батька дитини по першій частині 135 статті, коли вони виїжджають за кордон з дитиною подавати підтверджуючі документи, хто цей батько. Ну, якщо є позбавлення батьківських прав, то мати абсолютно успішно бере з собою рішення суду про позбавлення батьківських прав, і прикордонній службі подає такий самий додатковий документ на підтвердження. І довідка РАКСу, що реєстрація народження дитини по частині першій статті 135 відбулася, це не аби який складний документ, який би можна було отримати разом із свідоцтвом про народження дитини. Тобто просто штучно якась мотивація створюється для того, щоб

докорінно змінити ситуацію, яку ми сьогодні не можемо навіть прорахувати до кінця з точки зору психологічних травм для дітей. Одна справа, коли дитина отримує відповіді від мами 18-20 років стосовно батька і інша ситуація, коли дитина живе із свідомством про народження з прочерками.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Оксана Анатолівна, це ми можемо, ну, розмовляти дуже довго про цей законопроект.

ФІЛІПШИНА О.А. Да, абсолютно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гія Гійзович, я вам скажу так, что законопроект, он, идея, может быть, с одной стороны неплохая, но здесь очень много есть вопросов, которые требуют доработки, то есть доопрацювання, да, в цьому випадку. Тому я думаю, що давайте приймати рішення, приймати рішення... все одно наш комітет не є головним з цього питання. Ми його... будемо рішення нашого комітету, воно ж таке консультативне, консультативний характер носить больше всего, да, принимать будет решение другой комитет. Поэтому чтобы мы не задерживали ни ваше, ни свое время, потому что нам уже нужно идти на вечернее заседание, очень приятно, что вот мы познакомились все-таки, да, что вы приехали к нас, приезжайте.

РОМАНОВА А.А. Одно слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анна Анатольевна, одно слово, пожалуйста.

РОМАНОВА А.А. Я вот просто, потому что мне эта тема не безразлична, хотела уточнить, что вы так в этой статистике, тут не того, что я спрашиваю. Я спрашиваю, сколько из 100 процентов заявлений, которые

были поданы в ЗАГС на развод, сколько потом людей забрали в течение месячного срока. Тут нет. Вы даете железную аргументацию – внимание, вы знаете, какая аргументация этой нормы? Так как сейчас более 50 процентов разводов, то мы считаем, что это месяц ничего не дает и мы убираем эту советскую систему. А кто сказал, что если этот месяц убрать, то не будет больше 70 процентов разводов? У вас логика, я считаю, что не совсем тут правильная.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибо, Анна Анатольевна.

Будь ласка, і ми... Шановні колеги... *(Шум у залі)* Статистику нам предоставите потом в письменном виде, это очень интересно, потому что тематика интересная, мы можем говорить еще полчаса на эту тему, но в принципе в любом случае здесь есть место для доработки этого законопроекта. Тому ми визначаємось: перше – рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду законопроекту номер 4605 у першому читанні відправити його на доопрацювання.

Друге – звернутися до Кабінету Міністрів України з пропозицією відкликання законопроекту та внесення до Верховної Ради України доопрацьований законопроект.

І третє – рішення комітету надіслати до Комітету з питань правової політики та правосуддя. Прошу голосувати. Хто – "за"? "Проти"? "Утримався? Одноголосно. Чому я кажу, щоб ви звернулися до Кабінету Міністрів, щоб відкликали? Тому що так буде скоріше. Так буде скоріше.

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. Дякую вам. Спасибо большое.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, чтобы внести нормальный доработанный законопроект.

ГЕЦАДЗЕ Г.Г. Спасибо вам.